

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนกวรรณ ด่านอุดม. ผู้ควบคุมการผลิตละครโทรทัศน์ บริษัทอัครเศรณีโปรดักชั่น.
สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2536.
- กัญจนา แก้วเทพ. 2534. มาษาพินิจ : การเมืองทางเพศในละครโทรทัศน์.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เจนเดอร์เพลส.
_____. 2535. ภาพลักษณ์ของผู้หญิงในสื่อมวลชน. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิ่งฉัตร. 2535. พรหมอลเวง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บ้านวรรณกรรม.
- คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. 21 เมษายน 2516. สยามรัฐรายวัน. : 5
_____. 2538. สยามรัฐกับชอยสวนพลู. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สยามรัฐ.
- จรินทร์ เลิศจิระประเสริฐ. 2535. อาชีพของสตรีในละครโทรทัศน์
วิทยานิพนธ์ คณะนิเทศศาสตร์ ภาควิชาสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย.
- จ่านง รังสิกุล. อดีตหัวหน้าจัดรายการสถานีโทรทัศน์ช่อง 4 . สัมภาษณ์,
22 เมษายน 2536.
- จุลดา ภักดีภูมินทร์. 2534. บ่วง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บำรุงสาส์น
- ชูศรี มีสมมนตรี. 2536 กว่าจะได้เป็นชูศรี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์ดอกหญ้า.
- เดือนเพ็ญ วอนเพ็ชร. 2531. การรับงานบ้านของสามี. วิทยานิพนธ์คณะ
สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ตรีศิลป์ บุญขจร. 2525. อดีต ปัจจุบันและอนาคตของนวนิยายไทย. วารสาร
ธรรมศาสตร์. ปีที่ 11 : 88-115.
- ถิรพันธ์ อนวัชศิริวงศ์. 2524. อิทธิพลทางเศรษฐกิจ สังคม ประชากร
และสื่อมวลชนที่มีต่อการเลื่อนชั้นทางสังคม วิทยานิพนธ์คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทรงศักดิ์ ปรากฏ์วัฒนากุล. 2530. การละครไทย กทม: บุรพาสาน.
- นภาพร อัจฉริยะกุล และพิไลวรรณ ปุกหุด. 2530. อิทธิพลของวิทยุและ
โทรทัศน์. ใน การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ เล่มที่ 2. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นลินี สีตสุวรรณ. ผู้เขียนบทละครโทรทัศน์. สัมภาษณ์, 10 กันยายน 2536.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2523. ความล้าลึกของ"น้ำเน่า"ในหนังไทย. ศิลปวัฒนธรรม.
ปีที่ 10 : 44-53.
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. 2517. วิเคราะห์สุวรรณคดีไทย. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- บุษยมาส. ม.ป.พ. หนึ่งในทรวง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลังวิทยา
- ปวันรัตน์ นาคสุริยะ (ผู้พูด). สัมภาษณ์นักแสดงผู้รับบทคนใช้. รายการละคร.
(ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3). 26 ตุลาคม 2536.
- ปวันรัตน์ นาคสุริยะ. นักแสดงและผู้เขียนบทละครโทรทัศน์. สัมภาษณ์,
2 เมษายน 2537.
- ประดิษฐา. ม.ป.พ. หนุ่มข้าวเจ้าสาวข้าวเหนียว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์-
เจริญกิจ.
- ปรียา หิรัญประดิษฐ์ และจตุรงค์ มนตรีศาสตร์. 2533 ขนบนิยมในการ
แสดงของไทย. ใน ศิลปะการละเล่นและการแสดงพื้นเมืองของไทย.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- พรณี ฉัตรพลรักษ์. 2524. วัฒนธรรมและพฤติกรรมของไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เจ้าพระยา.
- พัทธา สายหู. 2534. กลไกของสังคม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพาวิภา ภมรสติธย์. 2528. ความสัมพันธ์ระหว่างละครโทรทัศน์กับสังคมไทย. วิทยานิพนธ์คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มีเดีย. 2536. Business data. นิตยสารมีเดีย. ปีที่ 9 : 134-135.
- เมคเคลเดนนิส. ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน. เรียบเรียงโดยศิริชัย ศิริกาษะ และกาญจนา แก้วเทพ มปท., มปป.
- ยุวพาสี ชัยศิลป์วัฒนา. 2534. องค์ประกอบและรูปแบบของละครตะวันตก. กรุงเทพฯ: สาขาภาษาและวรรณคดีอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์.
- โรสลาราเน. 2530. ในฝัน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์รวมสาส์น.
- ว. วินิจฉัยกุล. 2533. สองฝั่งคลอง. นครปฐม: สำนักพิมพ์วัดสาตรี.
- _____. 2534. แม่พลอยหุง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บำรุงสาส์น.
- วิเชียร ทั้งสุข. ผู้เขียนบทละครโทรทัศน์. สัมภาษณ์, 30 มีนาคม 2537.
- ต้นสนีย์ สมานวรรณค์. หัวหน้าส่วนผลิตรายการสถานีโทรทัศน์ช่อง 9. สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2536.
- ศรีฟ้า ลดาวัลย์. 2530. เปลือก. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บำรุงสาส์น.
- สมจิตต์ วีระวงศ์. 2521. คนใช้ ขาดเขาแล้วเราจะรู้สึก. บ้านเรา. : 17-18.
- สมสุข กัลย์จาฤก. ผู้บริหารคณะละครกัณตนา. สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2537.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์และสุพิศตรา เพชรมณี. 2528. บทบาทของสื่อมวลชนที่มีผลต่อการดำรงชีวิตในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สิงห์สนามหลวง. 2535. นวนิยายชีวิตต่อสู้โลกโชน. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์.

ปีที่ 11: 48-49.

สีฟ้า. ม.ป.พ. คนบาป. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บำรุงสาส์น.

สุจริต บัวพิมพ์. 2538. สุจริต บัวพิมพ์: นักสู้เพื่อวัฒนธรรมไทย. ญาติ.

ปีที่ 1: 60-67.

สุธา ศาสตร์. 2526. รายงานการวิจัย โครงสร้างของการเสนอความ
ตกลงในละครนอก. กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหา-
วิทยาลัย.

สุภาว เทวกุล. 2530. กะลาถิ่นครัว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมึกเงิน.

สุภาว เทวกุล. นักประพันธ์และผู้เขียนบทละครโทรทัศน์. สัมภาษณ์, 15
กรกฎาคม 2536.

สุพิศรา สุภาพ. 2534. สังคมและวัฒนธรรมไทย. กทม.: ไทยวัฒนาพานิช.

"เรื่องจริงของขบวนการคนใช้". ไม่ปรากฏนามผู้เขียน. เสียงสตรี ปี 1
ฉบับ 6 พฤศจิกายน 2521.

องอาจ ยิ่งอาลักษณ์. 2534. เหยาะคนใช้ใสบ้าน. กรุงเทพฯ: แมงกัยสำนักพิมพ์.

อรพรรณ สุขะวาทิ. 2533. เรื่องของละครโทรทัศน์. สารนิพนธ์สาขาวิทยุ
และโทรทัศน์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.

อากาศกร โภศกุล. 25 มิถุนายน 2536. วิกฤตการณ์ขบวนการคนใช้หายาก
ยิ่งกว่าทองคำ. ไทยรัฐ: 17.

อารีย์ นักดนตรี. อดีตผู้ผลิตละครโทรทัศน์ปีอ่อนช่อง 4. สัมภาษณ์, 27 เมษายน
2536.

ภาษาต่างประเทศ

- Berger, Arther. 1991. Media Research Technique. California: Sage Publication, Inc.
- _____. 1992. Popular culture: Genres Theories and Text. California: Sage Publication, Inc.
- Defleur, Melvin. 1979. Occupational Roles as Portrayed on Television. Inter Media. USA: Oxford University press.
- Esslin, Thomas. 1982. The Age of Television. San Francisco: W. H. Freeman.
- Fiske, John. 1987. Television culture. London: Methuen & co.ltd.
- Goodlad, M. 1971. Sociology of Popular Drama. London: Heineman.
- Ryman, Alexander. 1976. Gossip and occupational ideology. Journal of Communication. 26: 62-63.
- Turow, Joseph. 1978. Casting for T.V. Parts-: Anatomy of social Typing. Journal of communication. 28: 18-24.
- Whethermore, Edward J. 1982. Mediamerica. 4 ed. California: Wadworth Publishing company.
- Wright, Charles. 1975. Mass Communication : Sociology Perspective. 2 nd ed. New York: Random House, Inc.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

เรื่องย่อละครโทรทัศน์

หมาด้า

แสงเทียนและสุจริต ได้เข้าไปหลบฝนที่ไรวนาสวัสดิ์ของคตี สวัสดิ์ราช ทั้งสองได้รับการต้อนรับอย่างดีจากคตี แต่คตีก็ได้ยินเสียงร้องของผู้หญิงที่หาที่มา ไม่ได้และได้รับฟังเรื่อง "เจ้าด้า" สุนัขสีดำที่คตีเลี้ยงไว้ ซึ่งคตีเชื่อว่าวิญญาณมันจะคอยวนเวียนเพื่อปกป้องเขาจากศัตรู รุ่งเช้า สุจริตและแสงเทียนก็กลับไปกรุงเทพ ทั้งที่ยังมีความสงสัยในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ขณะเดียวกัน กรกฎ น้องชายของคตีได้กลับมาจากต่างประเทศ พาณิชกรภรรยา และกันต์ ลูกชายมาพักอยู่ที่ไรวนาสวัสดิ์ด้วย แต่ไม่นานนักเขาก็ตายลงอย่างลึกลับ ทั้งไร่ไว้เป็นมรดกให้กับลูกชายและมีนิศากรภรรยาเป็นผู้ดูแลผลประโยชน์ ซึ่งสร้างความไม่พอใจให้กับคตีที่คิดจะครอบครองไร่นี้ไว้เป็นของตน คตีจึงวางแผนร่วมกับแม่อาบแม่บ้าน สร้าง "ปศิจหมาด้า" หลอกผู้ที่อยู่ในบ้านสวัสดิ์ราชจนนิศากรล้มป่วยและ จนท้ายสุดก็ถูกคตีฆ่าตาย นุชานา น้องสาว ได้เป็นผู้ดูแลสมบัติของกันต์ ซึ่งเป็นหลานชาย สร้างความไม่พอใจให้คตี และคิดจะกำจัดนุชานาไปให้พ้นทางด้วย

ในขณะเดียวกัน คตีก็ตกหลุมรักมาลตี หญิงสาวชาวจีน โดยที่ไม่รู้ว่ามาลตีมีเบื้องหลังเป็นเจ้าแม่ค้ายาเสพติด ที่ใช้ชื่อย่อว่า เจ้าแม่บี.ดี. และมาลตีก็มีวางแผนใช้ไร่สวัสดิ์ราชเป็นสนามบินที่ขนถ่ายยาเสพติด สุจริตได้รู้จักมาลตี เข้าโดยบังเอิญในฐานะฉัตรสุดา สาวสังคมชั้นสูง ซึ่งฉัตรสุดาก็หลอกใช้สุจริตเพื่อ

หาข่าวจากตำรวจ ส่วนแสงเทียน ซึ่งยังติดใจเหตุการณ์ลึกลับที่เกิดขึ้นที่ไร่
 วนาสวัสดิ์ ก็กลับไปไร่เพื่อหาความจริง และมีสุจริตคอยสังเกตการณ์คอยให้ความ
 ช่วยเหลืออยู่ห่างๆ จนในที่สุด ก็รู้ว่า "ปิศาจหมาดำ" ที่คนกลัวเป็นผีมือคตติ และ
 เจ้าแม่บี.ดี ก็เข้าสวมรอยใช้วิธีคล้ายกันฆ่าคน นวลพรรณ อดีตเลขานุการเก่า
 ของพ่อคตติ ก็ได้เปิดเผยว่าคตติเป็นเพียงบุตรบุญธรรมเท่านั้นและเป็นลูกของแม่อาบ
 อีกทั้งคตติเคยได้รับอุบัติเหตุจนกระทั่งมีอาการโรคประสาท คตติยอมรับความจริงไม่
 ได้จึงหนีไปหามาลดี ซึ่งเป็นเวลาเดียวกับที่สุจริตและแสงเทียนนำกำลังตำรวจมา
 จับมาลดีหรือเจ้าแม่บี.ดี. แต่เธอไม่ยอมให้จับและฆ่าตัวตาย คตติเห็นเข้าจึงเสีย
 สติ

ที่มาของละครโทรทัศน์

จากบทละครวิทยุคณะกันตนาของกุสุมา ลินสุข

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียดตัวละครสำคัญ

คติ สวัสดิราช ชายหนุ่มอายุประมาณ 20-30 ปี เป็นลูกชายคนโตของตระกูลสวัสดิราช ซึ่งเป็นตระกูลเก่าที่ร่ำรวย และไม่รู้ว่ตนเองเป็นลูกของนางอาบ ซึ่งเป็นแม่บ้านเก่าแก่ของตระกูล คติได้รับอุบัติเหตุสมองกระทบกระเทือนจนป่วยเป็นโรคประสาท คิดว่าหมาดำที่ตายไปเป็นวิญญาณศักดิ์สิทธิ์ที่จะปกป้องเขาจากอันตรายและช่วยให้เขาหายป่วยได้ถ้าเขาเป็นเจ้าของไร่วนาสวัสดิ์ คติจึงสร้างปิศาจหมาดำขึ้นมาหลอกคนในไร่ รวมทั้งวางแผนสร้างหลักฐานปลอม ฆ่าน้องชายและคนอื่นๆที่ขัดขวางตนเองในการเป็นเจ้าของไร่

สุจวิต ชายหนุ่มอายุราว 20-30 ปี ทำงานเป็นตำรวจนอกเครื่องแบบให้กับหน่วยงานพิเศษของดร.อรรถ นักอาชญาวิทยา นอกจากนี้เขายังเป็นเพื่อนร่วมงานและเป็นคนรักของแสงเทียน เมื่อเขามารู้จักและใกล้ชิดกับฉัตรสุดา ทำให้ผิดหวังกับแสงเทียน อีกทั้งไม่เชื่อว่าฉัตรสุดาคือ เจ้าแม่คำยาเสพติด แต่ในที่สุดเขาสืบพบหลักฐานต่างๆ ที่ชี้ชัด เขาและแสงเทียนจึงเข้าใจกันและร่วมมือกับตำรวจหน่วยอื่นเข้าจับกุมเจ้าแม่

แสงเทียน หญิงสาวอายุประมาณ 20 กว่าปี ทำงานเป็นนักเขียนสารคดีให้กับนิตยสาร แต่ทำงานหลังจากเป็นนักสืบในหน่วยงานเดียวกับสุจวิต แสงเทียน เคยเข้าไปพักในไร่วนาสวัสดิ์เพื่อหลบฝน แต่ก็เจอเหตุการณ์ประหลาด มีเสียงร้องของผู้หญิง แต่หาที่มาไม่พบ ซึ่งที่จริงเป็นเสียงของนวลพรรณ อดีตเลขาของไร่ที่โดนคติจับมาทรมานเพื่อรีดความลับ ต่อมาก็มึคนตาย เพราะปิศาจหมาดำ ทำให้แสงเทียนเกิดความสงสัยและกลับมาที่ไร่นี้เพื่อค้นหาความจริง และ

พบว่าทุกอย่างที่เกิดขึ้นเป็นฝีมือของคดี และเจ้าแม่บี.ดี. ที่ต้องการไว้เป็นที่ชนถ้ำยาเสพติด

มาลตี หรือ ฉัตรสุดา หรือ เจ้าแม่บี.ดี มีหลายชื่อที่ใช้เพื่ออำพรางฐานะที่แท้จริงของตนเอง เมื่อสวมบทมาลตี จะแสดงเป็นหญิงสาวอ่อนแอหาพิการคู่อ่อนหวานบริสุทธิ์ ทำให้คดีหลงรัก และหลอกคดีว่าป่วยเป็นมะเร็งกำลังจะตาย แต่มีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับคดีที่ไว้ก่อนตาย ทำให้คดีวางแผนฆ่านิศากรน้องสะใภ้และป้ายความผิดให้กับนายประจำตระกูล เพื่อให้ได้ครอบครองไว้คนเดียว เมื่อมาลตีเข้ามากรุงเทพฯ ก็จะถูกกลายเป็นฉัตรสุดา หญิงสาวสวยร่ำรวยอยู่ในแวดวงสังคมชั้นสูง ฉัตรสุดาได้ทำความรู้จักกับสุจริตโดยไม่รู้ว่าเป็นตำรวจ เมื่อรู้ความจริงเข้าก็ทำความสนิทสนมเพื่ออาศัยสืบข่าวเกี่ยวกับตำรวจ เพราะโฉมหน้าที่แท้จริงคือ เจ้าแม่บี.ดี. มีความเกี่ยวข้องกับขบวนการค้าแบงก์ปลอมและยาเสพติด

นุชนา เป็นน้องสาวของนิศากร เคยทำงานนิตยสารมาก่อน ทำให้รู้จักกับแสงเทียน นุชนามีนิสัยเข้มแข็งไม่ยอมแพ้อะไรง่ายๆ และรักอยู่กับวิฑิต นายประจำตระกูล เมื่อนิศากรตายได้มอบหมายให้นุชนาเป็นผู้ดูแลไว้ สร้างความไม่พอใจให้คดี

ตัวละครคนรับใช้

แม่อาบ อายุประมาณ 40- 50 ปี เป็นแม่บ้านเก่าแก่ของตระกูล สวัสดิราช รับใช้มาตั้งแต่คุณพูนสุข พ่อของคดียังมีชีวิตอยู่ แม่อาบเป็นคนเดียวที่รู้ว่าคดีไม่ใช่ลูกจริงๆ ของพูนสุข สวัสดิราชกับคุณหญิงที่เป็นภรรยา หากแต่เป็นลูก

ของแม่อาบ ที่คุณหญิงขอไปเป็นบุตรบุญธรรม ด้วยเหตุนี้ทำให้แม่อาบปกปิดความจริงไว้ อีกทั้งยังรักและภักดีต่อคุณมาก จนร่วมมือสนับสนุนแผนการของคุณที่จะยึดครองไร่วนาสวัสดิ์

สำลี อายุประมาณ 20 ปี ทำงานเป็นคนรับใช้ในบ้านสวัสดิราช คอยดูแลทำอาหารและทำความสะอาดบ้าน มักเป็นคู่ปรับกับหยอง คนขับรถของไร่

หยอง ชายโสดอายุราว 20-30 ปี ทำหน้าที่ขับรถให้กับคุณหยองชอบสำลี จึงมักจะคุยและต่อปากต่อคำด้วยเสมอ หยองมักตกเป็นเหยื่อล่อสำลี เช่น หยองเคยถูกใช้เป็นเครื่องมือในการทำให้คนงานไม่ยอมทำงานในไร่ให้กับนุชตามแผนการของคุณ โดยได้รับเงินตอบแทน เมื่อสำลีจับได้ จึงต้องแบ่งเงินให้สำลีครึ่งหนึ่งเพื่อปิดปาก แต่เงินที่ได้รับเป็นแบงก์ปลอม และกลายเป็นเงื่อนงำที่ส่งเทียนสืบไปถึงฉัตรสุดาได้ในที่สุด

ลีดา อายุประมาณ 20 ปี ทำหน้าที่รับใช้ในบ้านนุชที่กรุงเทพฯ ลีดาจงรักภักดีกับนุชมาก และเคยแกล้งวิริยา ซึ่งมาระรานนุชที่บ้าน โดยเอาน้ำผสมน้ำส้มสายชูให้ดื่มเพื่อไล่แขก

ลวดลายมังกร

นายเหลียง ลือพานิชย์ เป็นชาวจีนแผ่นดินใหญ่ได้ลงเรืออพยพมา
 ทำมาหากินที่เมืองไทย โดยเริ่มจากเป็นกรรมกร ทำงานเก็บเงินได้ก้อนหนึ่งก็เริ่ม
 ทำธุรกิจนำเข้ากาแฟกระป๋องจากต่างประเทศ แต่เกิดสงครามโลกทำให้ค้าขาย
 ขาดทุน หลังสงครามโลกจบลง เหลียงก็ไม่ได้ทำอะไรและได้ทำงานเก็บเงินจนมี
 ทุนพอจึงซื้อเครื่องจักรเก่าจากญี่ปุ่นตั้งโรงงานทอผ้าดิบบั้นและแต่งงานกับเนียมซึ่ง
 เป็นลูกครึ่งจีนที่เกิดในไทย เพื่อจะได้สามารถซื้อที่ดินอละทำธุรกิจต่างๆได้
 กิจการทอผ้าทำให้เหลียงเริ่มตั้งตัวได้ สามารถมีเงินที่จะปลูกบ้านและรับเหมยหลัง
 ภรรยาชาวจีนที่แต่งงานก่อนที่จะมาเมืองไทยพร้อมลูกชาย 2 คน มาอยู่เมืองไทย
 แต่แล้วเกิดวิกฤตทางด้านการเมือง ทำให้เหลียงไม่สามารถอยู่เมืองไทยได้ต้องหนี
 ไปฮ่องกงเป็นระยะเวลาานราว 10 ปี จึงมีโอกาสดับมาเมืองไทย เมื่อเหลียง
 กลับมาในระยะแรกก็พยายามที่จะรวมอำนาจของตนที่กระจัดกระจายไปกลับคืนมา
 และเริ่มที่จะตั้งบริษัทแม่และบริษัทต่างๆ โดยให้ลูกๆและหลานเป็นผู้ดูแลต่อไป ซึ่ง
 ก็มีทั้งที่สร้างความสำเร็จให้กับตระกูลลือพานิชย์และสร้างคามผิดหวังให้กับเหลียง

ที่มาของละครโทรทัศน์

จากบทประพันธ์ เรื่อง "ลวดลายมังกร" ของ

ประกฤษสร เสวีกุล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียดตัวละครสำคัญ

เหลียง สือพานิชย์ เป็นชาวจีนแผ่นดินใหญ่ที่เข้ามาทำมาหากินในเมืองไทยและปักหลักสร้างครอบครัวและธุรกิจที่นี่ เหลียงเป็นคนมีมานะอดทนและมองการณ์ไกล เขาประสบความสำเร็จในการตั้งกิจการในเครือ "นัฐกิจ" เริ่มจากโรงงานทอผ้าดิบ จากนั้นก็ตั้งบริษัทหลักทรัพย์และบริษัทขายสินค้าอุปโภค โดยได้ให้ลูกและหลานเป็นผู้แลกิจการ เหลียงมีภรรยา 3 คน คือเหมยหลิง เนียม และมาลัย

เหมยหลิง เป็นภรรยาชาวจีนแผ่นดินใหญ่ที่ครอบครัวเหลียงแต่งงานให้ก่อนที่จะออกมาเมืองไทย เหมยหลิงมีลูก 2 คน คือ เทียน และแอนดี้ เมื่อเหลียงมีฐานะดีพอแล้วก็มารับเหมยหลิงมาอยู่เมืองไทย เหมยหลิงไม่ชอบเนียมซึ่งเป็นเมียคนไทยนัก มักจะพยายามหาทางที่จะข่มเนียมและลูกๆ เหมยหลิงมักจะยุ่งกับเรื่องในบ้านและคอยพยายามที่จะมีอำนาจในบ้านโดยอาศัยลูกชาย

เนียม เป็นภรรยาที่เหลียงแต่งเพื่อให้มีสิทธิในการซื้อที่ดินตั้งโรงงานทอผ้า เนียมเป็นคนที่ช่วยเหลียงจนเริ่มตั้งตัวได้ เนียมมีลูก 5 คน คือนัฐ นภ นุช นนท์และนันทนา เนียมเป็นคนใจกว้างและใจเย็น ทำให้เป็นที่เคารพของคนในบ้าน

มาลัย เป็นสาวชาวเหนือที่เหมยหลิงสนับสนุนให้เข้ามาเป็นเมียน้อยเหลียงเพื่อให้เข้ามาเป็นพวกตน ทำให้มาลัยไม่ค่อยมีสิทธิ์มีเสียงในบ้านมากนัก มาลัยมีลูกสองคน คือ นางพงา และนรากร นางพงาได้เรียนหลังสื่อที่ต่างประเทศ

และแต่งงาน โดยครอบครัวไม่เห็นด้วย ภายหลังพาลูกกลับมาที่บ้านสื่อพานิชย์และเริ่มทำงานให้กับตระกูลจนประสบความสำเร็จ ส่วนนรากร ลูกชายคนเล็กของตระกูล ได้รับการเลี้ยงดูอย่างตามใจจนเสียคน ต่อมาเมื่อเรื่องทะเลาะกับนักเลงถูกทำร้ายจนพิการทางสมอง

เทียน เป็นลูกชายคนโตของเหลียง เป็นคนเจ้าสำราญ ใช้เงินฟุ่มเฟือยจนกระทั่งเอาเงินของกิจการทรัพย์สินของตัวเองมาใช้ ท้ายสุดต้องปิดกิจการเทียนแต่งงานกับทรงศรีในระหว่างที่เรียนหนังสือ ทำให้เรียนไม่จบ เหมยหลังจึงเกลียดลูกสะใภ้คนนี้เพราะทำลายอนาคตลูกชายคนโตที่แกหวังไว้ เทียนมีลูก 2 คนคือ ดวงดาว ซึ่งต่อมาออกจากตระกูลไปใช้ชีวิตอิสระ ส่วนระวี ลูกชาย เป็นคนไม่มีความมั่นใจในตนเอง ทำให้มีชีวิตแต่งงานที่ผิดพลาด เพราะไม่กล้าบอกรักกับปรียาภรณ์คนที่ชอบ ต่อมาปรียาภรณ์ยอมเป็นภรรยาของนนท์อย่างเงี้ยวๆ ทำให้ระวีกับนนท์ผิดใจกัน

แอนดี้ เป็นลูกชายคนที่สองของเหลียง เป็นคนที่ฉลาดมีไหวพริบ ทำให้สามารถที่จะดูแลกิจการของตระกูลในช่วงที่เหลียงไม่อยู่ได้ดี แอนดี้แต่งงานกับเป็กกี้ ลูกสาวเศรษฐีชาวฮ่องกง เป็กกี้เป็นคนที่ฉลาดแกมโกง ชอบแต่งตัวสวยแต่มีนิสัยหยิ่งโหด ทำให้ไม่เป็นที่พอใจของเหมยหลัง และมักจะทะเลาะกันเสมอ เป็กกี้มีลูกชาย 1 คน คือ ชาญชัย ซึ่งต่อมาเป็กกี้ได้สนับสนุนให้ทำธุรกิจของตัวเอง ท้ายสุดธุรกิจการเงินและประสบความสำเร็จล้มเหลว เป็นอาชญากรทางเศรษฐกิจ ทำให้เหลียงเสียใจมากจนล้มป่วยจนเสียชีวิตในที่สุด

นัฐ เป็นลูกชายคนที่สามของเหลียง เป็นคนมีความคิดริเริ่มใหม่ๆและ

คุณลักษณะการเสื่อผ้าสำเร็จรูปในเครื่องนึ่งถึ่ง นึ่งแต่งงานกับออร์ ซึ่งอายุมากกว่า
ทั้งคู่นี้ไม่มีลูกด้วยกัน

นภ เป็นลูกชายคนที่สี่ ถูกส่งไปเรียนเกี่ยวกับเครื่องจักรในโรงงาน
ที่ญี่ปุ่น และแต่งงานกับศิริ ลูกสาวเศรษฐีชาวเงินซึ่งเป็นเพื่อนกับกับเหลียง นภมีลูก
2 คน คือ นภิศ กับนภา

นนท์ เป็นลูกชายคนที่ห้า ถูกส่งไปเรียนด้านธุรกิจที่อเมริกาพร้อมกับ
ระวี หลานชายที่ถูกเลี้ยงมาด้วยกันเหมือนฝาแฝด ภายหลังนนท์และระวีชอบผู้หญิง
คนเดียวกัน จนเป็นเหตุให้ทั้งสองคนทะเลาะกันจนแทบจะตัดความเป็นคนสายเลือด
เดียวกัน

นันทนา เป็นลูกสาวคนโตที่ทำให้เหลียงเสียใจมาก นันทนาแอบได้
เสียกับชาญชัยซึ่งเป็นหลานของตนเอง จนตั้งครรภ์และถูกพ่อแม่จับได้ ก็ไม่ยอม
บอกความจริงว่าตั้งท้องกับใคร ภายหลังแอบไปทำแท้งและถูกกระทบกระเทือน
จิตใจมากจนเป็นโรคประสาท

นุช เป็นลูกสาวคนรองของบ้าน มีนิสัยเป็นคนหัวแข็ง แต่ฉลาด ทำงาน
ดูแลบริษัทในด้านงานบัญชี

ตัวละครคนใช้

ส้มแป้น หญิงสาวอายุประมาณ 20 กว่าปี เป็นสาวใช้ทำงานบ้านทุก

อย่างทั้งทำหน้าที่รับใช้บัณฑิต และทำความสะอาด สัมแป้นเป็นตัวละครที่ถูกนำ
เสนอในละครบ่อยกว่าคนรับใช้อื่นๆ และเป็นตัวละครที่เพิ่มเติมจากลายละเอียด
ในนวนิยาย

เซ่ง คนรับใช้ชายอายุประมาณ 20 ปี เคยทำหน้าที่รับใช้เหลียง
แต่ต่อมาเหลียงลี้ภัยการเมืองไปฮ่องกง จึงมีหน้าที่ขับรถให้กับคนในบ้าน เช่น
ขับรถไปรับ-ส่งลูกๆ เหลียงไปโรงเรียน เป็นตัวละครที่เพิ่มขึ้นจากลายละเอียด
ในนวนิยาย

ล่าเจียก หญิงรับใช้อายุประมาณ 20 ปีเศษ ทำงานบ้านในในบ้าน
ของเหลียง เช่นเดียวกับสัมแป้น เป็นตัวละครที่เพิ่มขึ้นจากลายละเอียดใน
นวนิยายเช่นกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บัวง

สามนนำร้มาภา ภรรยา พร้อมด้วยลูกชาย รัตต์ และไลลา ลูกสาวกลับ มาเมืองไทยเพื่อจัดงานศพให้กับคุณทวด และรับตำแหน่งงานใหม่ในเมืองไทย สามนพาครอบครัวมาพักที่บ้านเก่าของคุณทวด ซึ่งเป็นสวนและมีบ้านหลังเล็กๆที่ ทัยส่วน ร้มาภารู้สึกไม่ชอบบรรยากาศของบ้านหลังเล็กนั้นตั้งแต่แรก โดยเฉพาะ เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่เข้าไปพักวันแรกลูกชายและลูกสาวก็หายตัวไปกลางดึก ซึ่ง พยายามหาตัวเท่าไรก็ไม่พบ แต่อยู่ๆ ก็เจอตัวขึ้นมาเอง บางครั้งร้มาก็ได้ยิน เสียงหัวเราะของผู้หญิงแ้วมาร้มาภาจึงพยายามที่จะย้ายออกไปจากบ้าน แต่ สามนไม่เห็นด้วยและคิดว่าร้มาภามีอาการทางประสาท

ในขณะที่เดียวกัน เดือนแรม ซึ่งเป็นเพื่อนบ้าน ได้มาทำความรู้จักกับ ครอบครัวสามนและรู้สึกพอใจในตัวสามน จนวันหนึ่งขณะที่เดือนแรมมาเที่ยวที่ บ้านร้มาภาและเปลอหลับไป วิญญาณของบัวแ่งซึ่งตามอาฆาตร้มาภาได้มาเข้าฝัน พร้อมทั้งบอกว่าจะช่วยให้สามนเป็นของเธอ สามนหลงไหลเดือนแรมจนกระทั่งคิด จะหย่ากับร้มาภา ร้มาภาเองก็ป่วยหนักเพราะถูกวิญญาณของบัวแ่ง ซึ่งสิงอยู่ในบ้าน ทำร้าย วรรณิกา เพื่อนของสามนจึงแนะนำให้ร้มาภาไปนั่งสมาธิเพื่อสงบจิตใจ และแผ่เมตตาให้บัวแ่ง ในระหว่างที่นั่งสมาธินี้เอง ร้มาภาสามารถที่จะเห็นถึง อดีตชาติ ที่คุณทวดของสามนซึ่งเป็นแม่ของร้มาภาในอดีตชาติได้ฆ่าบัวแ่ง เพราะ เป็นคนวางยาเสน่ห์จนสามน หรือเจ้าน้อย ซึ่งเป็นสามีของร้มาภาในอดีตเสียชีวิต ทำให้บัวแ่งอาฆาตแค้นร้มาภามาจนชาตินี้ ในที่สุด วิญญาณของบัวแ่งก็ยอมรับการ ขอโทษกรรมจากร้มาภา และทำให้เสน่ห์ที่เดือนแรมทำกับสามนเสื่อมลง เป็นผล ให้เดือนแรมเห็นภาพหลอนต่างๆจนเสียสติ ส่วนสามนออกบวชระยะหนึ่งเพื่อสงบ

จิตใจ โดยมีร่ำภาและลูกๆ รอคอยการกลับมา

ที่มาของละครโทรทัศน์

ดัดแปลงจากบทประพันธ์เรื่อง "บ่วง" ของ

จุลลดา ภักดีภูมินทร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียดตัวละครสำคัญ

ศามน ชายหนุ่มอายุราวๆ 30 ปี แต่งงานกับรัมภา มีลูกสองคน เป็นคนไม่เชื่อถือในเรื่องวิญญาณ เมื่อรัมภาบอกว่าเห็นวิญญาณบ๊วแปงและถูกทำร้ายจนขวัญเสีย ศามนจึงคิดว่ารัมภาเป็นโรคประสาท อีกทั้งยังรู้สึกรำคาญ ต่อมาเดือนแรมได้บ๊วแปงช่วยทำเสน่ห์ให้หลงใหล ศามนจึงคิดหย่าขาดจากรัมภา ในอดีตชาติเขาเป็นเจ้านายทางเหนือ ชื่อเจ้าน้อย และได้แต่งงานกับเจ้ากฤษแก้วหรือรัมภาในชาติที่แล้ว

รัมภา อายุราว 20 กว่าปี แต่งงานกับศามนแล้วทำหน้าที่เป็นแม่บ้านคอยดูแลลูกๆ ต่อมาถูกเดือนแรมแย่งสามีและถูกวิญญาณบ๊วแปงคอยรังควานด้วยความอาฆาต

เดือนแรม เป็นแม่ม่าย ยังอยู่ในวัยสาว เดือนแรมเป็นผู้หญิงขี้หวายน เมื่อมาพบกับศามน ซึ่งมีรูปร่างหน้าตาดีและมีฐานะหน้าที่การงานดีก็พอใจและต้องการแย่งมาเป็นของตน เลยถูกใช้เป็นเครื่องมือในการแก้แค้นของบ๊วแปง

วรรศิกา เป็นเพื่อนร่วมงานของศามน มักมีบทบาทในการช่วยเหลือรัมภา

ตัวละครคนใช้

บ๊วแปง อายุประมาณ 20 ปี ก่อนตายบ๊วแปงเคยเป็นพี่เลี้ยงของเจ้า

กฤษแก้วหรือรัมภาในอดีต บัวแปงรู้สึกอิจฉาเจ้ากฤษแก้วที่มีทุกอย่างพร้อม บัวแปงเป็นคนทะเลาะเถียงกัน เมื่อบัวแปงเห็นเจ้าน้อยในวันแต่งงานของเจ้ากฤษแก้ว รู้สึกพอใจและทำเสน่ห์ให้เจ้าน้อยลุ่มหลงเพื่อจะได้เลื่อนฐานะตนเองพ้นจากความเป็นบ่าว จนในที่สุด เจ้าน้อยเสียชีวิตเพราะฤทธิ์ยาเสน่ห์ เจ้าม่อนแก้ว มารดาของกฤษแก้วจึงลงโทษให้กินยาเสน่ห์ของตัวเอง ทำให้เสียชีวิตและผูกคอตายในที่สุด วิญญาณบัวแปงจึงอาฆาตแค้นรัมภา และคอยแก้แค้นโดยจะแย่งเจ้าน้อยจากรัมภาไปทุกชาติ

บัวผึ้ง หญิงวัยกลางคนอายุประมาณ 40-50 ปี เป็นแม่ของบัวแปง บัวผึ้งเป็นคนรับใช้ในบ้านเจ้าม่อนแก้ว ซึ่งเป็นคุณทวดของสามน

ฟองจันทร์ หญิงรับใช้อายุเท่ากับบัวแปง แต่ไม่ชอบนิสัยบัวแปงที่มักใหญ่ใฝ่สูงและไม่คอยช่วยงาน จึงคอยถากถางพฤติกรรมของบัวแปง ซึ่งชอบตีคนเสมอเจ้านาย

บัวเพื่อน หญิงรับใช้อายุเท่ากับบัวแปง มักคอยซักถามเป็นลูกคู่กับฟองจันทร์

แม่ครัว หญิงวัย 25-30 ปี ทำหน้าที่เป็นแม่ครัวประจำบ้านเจ้าม่อนแก้ว มักจะคอยดูหรือปรามคนรับใช้สาว ๆ ที่นินทาเจ้านาย

แม่ผาด หญิงชราอายุประมาณ 60 ปี ทำงานประจำในครัว

นางแสง และ ตาหล้า คู่สามีภรรยาชราอายุประมาณ 60 ปี ได้เข้ามาอาศัยอยู่ในบ้านสวนของคุณทวดของสามนเป็นเวลานานมาแล้วเพราะยากจน และได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าของบ้านอย่างดี ทำให้ทั้งคู่มีความภักดีต่อสามน ซึ่งเป็นหลานด้วย นางแสงและคำหล้ารับใช้คุณทวดของสามน จนคุณทวดเสียชีวิต จึงถูกมอบหมายให้ดูแลบ้านสวนรอให้สามนกลับมา นางแสงทำหน้าที่ดูแลบ้านและทำอาหารให้กับครอบครัวสามน นอกจากนี้ยังเป็นคนเก่าแก่ที่รู้เรื่องในบ้านพอสมควร

บัวผาด หญิงรับใช้อายุราว 20 ปี ทำงานดูแลนางฟองแซ ซึ่งเป็นยายของเดือนแรม และคอยดูแลบ้านให้เดือนแรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คนบาป

ธิดาเทพ บุตรสาวของสายจิตนักธุรกิจหญิง ได้กลับจากคอนแวนต์ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำมาพักที่บ้านตามความต้องการของสายจิต แม้ว่าธิดาเทพจะไม่พอใจการดำเนินชีวิตของสายจิต ที่มีความสัมพันธ์กับกิม ชายหนุ่มที่ไต่เต้าขึ้นไปมีฐานะทางการเงินดีจากการทำอาชีพขายตัวให้กับเศรษฐี และมีหุ้นส่วนในบ่อนการพนัน สายจิตต้องการให้ลูกสาวออกจากคอนแวนต์มาใช้ชีวิตแบบคนทั่วไป จึงให้อารยาซึ่งเคยเป็นเพื่อนของธิดาเทพมาคอยดูแลและชักจูงให้ธิดาเทพออกเที่ยวเตร่แบบเด็กสาวทั่วไป ซึ่งธิดาเทพไม่ชอบ อารยากับอิสเรศ ซึ่งเป็นพี่ชาย ได้ชักชวนให้ธิดาเทพไปเที่ยวพิกษา อิสเรศได้วางยาเพื่อให้ธิดาเทพตกเป็นของตนเองและหวังจะได้เงินจากการแต่งงานกัน แต่กิมมาพบเข้าและช่วยธิดาเทพจากอิสเรศ ด้วยฤทธิ์ยาทำให้ธิดาเทพตกเป็นของกิม เมื่อธิดาเทพพบว่าตนเสียความบริสุทธิ์ทำให้ไม่สามารถบวชเป็นแม่ชีตามคริสต์ศาสนาได้ ก็เสียใจมากและหนีกลับไปคอนแวนต์ ต่อมาธิดาเทพตั้งครรภ์ ทำให้สายจิตจึงรู้เรื่องราวที่เกิดขึ้นกับลูกสาวตนกับกิม ธิดาเทพจึงตัดสินใจที่จะคลอดลูกแล้วมอบให้สายจิต และกิมดูแลต่อไป ส่วนตัวเธอได้เข้าไปใช้ชีวิตในคอนแวนต์

ที่มาของละครโทรทัศน์ จากบทประพันธ์เรื่อง "คนบาป" ของสีฟ้า

รายละเอียดตัวละครสำคัญ

กิม ชายหนุ่มอายุประมาณ 20-30 ปี กิมเคยมีฐานะยากจนมาก่อน ต่อมาได้ออกจากบ้านมาทำงานเป็นผู้ขายขายตัวให้กับผู้หญิงมีเงินเช่น วลัยพร ซึ่งเป็นข้าราชการชั้นสูงมีฐานะการเงินดี และมีความสัมพันธ์กับกิมจนตั้งครรภ์แต่กิมไม่รับผิดชอบ ทำให้เธอฆ่าตัวตาย นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์กับสายจิต มารดาของธิดาเทพ กิมเป็นคนที่มีความรู้สึกผิดชอบชั่วดี แต่วิถีชีวิตทำให้พยายามกดความรู้สึกนี้ไว้ เมื่อกิมได้พบกับธิดาเทพ ซึ่งดูบริสุทธิ์ ทำให้กิมรู้สึกชอบธิดาเทพและคอยตามดูแลอยู่ห่างๆ

ธิดาเทพ อายุประมาณ 20 ปี เป็นลูกสาวคนเดียวของสายจิตนักธุรกิจหญิง ธิดาเทพใช้ชีวิตอยู่ในคอนแวนต์ตั้งแต่เด็กและตั้งใจจะบวชชี ทำให้ห่างเหินจากแม่และไม่เคยชินกับโลกภายนอก ธิดาเทพไม่ชอบการใช้ชีวิตส่วนตัวของสายจิตและกิม โดยมองว่าเป็นบาป ต่อมาธิดาเทพได้เสียความบริสุทธิ์ให้กับกิมโดยบังเอิญจนตั้งครรภ์ ทำให้หมดโอกาสบวชชี หลังจากคลอดลูกแล้ว ธิดาเทพจึงยกลูกให้สายจิตและกิมดูแล ส่วนตัวเธอก็ตัดขาดจากโลกเข้าไปใช้ชีวิตอยู่ในคอนแวนต์

สายจิต มารดาของธิดาเทพเป็นสตรีวัยกลางคน แต่ยังคงความงามอยู่สายจิตทำธุรกิจโดยอาศัยการส่งผู้หญิงให้ผู้ใหญ่ในวงราชการเป็นใบเบิกทางให้ทำธุรกิจได้สะดวกจนมีเงินอยู่ในขั้นเศรษฐี ธิดาเทพรู้ถึงวิถีค้าขายของมารดา รวมทั้งวิถีการใช้ชีวิตส่วนตัวกับกิมจึงยอมรับไม่ได้ ธิดาเทพจึงห่างเหินกับมารดาและใช้ชีวิตส่วนมากในคอนแวนต์

อารยา เป็นเพื่อนหญิงวัยเดียวกับธิดาเทพ แต่เคยใช้ชีวิตในอเมริกา จึงค่อนข้างปล่อยตัว อารยาได้เข้ามาทำงานที่โรงแรมของสายจิตและได้รับอาสา จะช่วยให้ธิดาเทพออกมาเที่ยวเตร่ดูโลกภายนอกบ้าง เพื่อจะได้ไม่กลับไปใช้ชีวิต ในคอนแวนต์อีก อารยาสนับสนุนให้อิสระศพี่ชายตนเองจับธิดาเทพแต่งงาน โดยหวังเงินจากสายจิต

ตัวละครคนใช้

สร้อยคำ เป็นหญิงสาวอายุประมาณ 18-20 ปี สร้อยคำเป็นสาวเหนือ ถูกพ่อขายมาพร้อมกับพี่สาวให้กับเสี่ยเจ้าของบ่อนการพนัน ก็มไปพบเข้ารู้สึกสงสาร จึงช่วยมา โดยนำไปฝากไว้กับสายจิตให้ทำงานเป็นคนรับใช้ในบ้าน สายจิตมอบหมายให้ไปรับใช้ธิดาเทพ เมื่อ สร้อยคำเห็นฐานะความเป็นอยู่ของธิดาเทพ ก็เกิดความตะเขอะตะขานที่จะมีทุกอย่างเหมือนธิดาเทพ ภายหลังสายจิตเห็นสร้อยคำสวย และมองเห็นความตะเขอะตะขานนี้ จึงส่งเข้าประกวดนางงาม โดยสร้อยคำไม่รู้ว่าท้ายสุดตนต้องตกเป็นเมียมือของผู้มีอิทธิพลคนหนึ่งแลกับผลประโยชน์ของสายจิต

อ๋าไผ หญิงรับใช้ในบ้านสายจิต อายุประมาณ 20-25 ปี ทำหน้าที่ทำงานบ้านทั่วไป มีนิสัยนอบน้อม และจงรักภักดี

บัว หญิงรับใช้วัย 20 ปีเศษ ทำหน้าที่รับใช้ในบ้านสายจิตเช่นเดียวกับอ๋าไผ

แม่ครัว เป็นหญิงวัยกลางคนอายุประมาณ 30-40 ปี ทำหน้าที่เป็นแม่ครัว

จึงไม่ค่อยออกมารับใช้บนบ้านมากนัก

แสง คนขับรถประจำบ้านสายจิต อายุประมาณ 20-30 ปี มักจะเป็นลูกไล่ให้กับสายจิตผู้เป็นนาย

โก้ เด็กหนุ่มอายุราว 20 ปีเศษ เป็นคนรับใช้เรื่องส่วนตัวต่างๆของกิม และคอยดูแลบ้านเวลากิมไม่อยู่ โก้มักจะเรียกกิมว่า "ลูกพี่"

เด็กรับใช้ เป็นเด็กหนุ่มรับใช้อีกคนในบ้านกิม อายุไล่เรี่ยกับโก้ คอยเป็นลูกคู่กับโก้ ไม่ค่อยมีบทบาทมากนัก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เจ้าสาวแสนกล

อาราม ปวีรัตน์ ทุ่มหนักเรียนนอกถูกหมั้นหมายไว้กับนางน้อยสาวน้อย จากร้อยเอ็ด ซึ่งเป็น บุตรสาวของเพื่อนของบิดาตน อารามรู้สึกไม่ชอบนางน้อย ตั้งแต่ยังไม่เห็นหน้า เพราะคิดว่าเป็นคนอีสานที่ไม่มีความรู้และเข้าใจผิดว่าน้อย ซึ่งเป็นสาวใช้ประจำตัวของนางน้อย คือนางน้อย จึงแสดงที่ท่ารังเกียจ น้อยลงมาก รุ่งเทพเพื่อมาคู่ตัวเจ้าบ่าวแทนนางน้อยซึ่งไม่สบาย เมื่อกลับไปจึงเล่าเรื่องของ อารามให้นางน้อยฟัง และวางแผนสลับตัวกันเพื่อให้นางน้อยมีโอกาสรู้จักนิสัยของ อาราม อารามยอมแต่งงานกับนางน้อย เพราะไม่สามารถตัดความประสงค์ของ บิดาได้ โดยไม่รู้ว่าเจ้าสาวตัวจริงของตนเองได้ปลอมเป็นอ้อยคนรับใช้

ในขณะที่เดียวกัน อารามคิดว่าตนเองหลงรักแอนนิต้า เพื่อนสาวนักเรียน นอกที่มีความสัมพันธ์กันมานานและวางแผนจะแต่งงานกันหลังจากหย่ากับนางน้อย วันหนึ่งอารามพานางน้อยในคราบของอ้อยสาวใช้ไปบ้านแอนนิต้า ทำให้นางน้อย รู้ถึงความสัมพันธ์ของอารามกับแอนนิต้า ต่อมาคุณอุ้น เรือนบอกความจริงกับลูกชาย ว่าอ้อยคือนางน้อยภรรยาตัวจริง อารามสนใจนางน้อยมาตั้งแต่คิดว่าเป็นคน รับใช้แต่ก็รู้สึกผิดที่ทำไม่ดีกับเธอไว้ จึงไม่กล้าบอกรัก ส่วนนางน้อยก็แกล้งทำ เป็นไม่สนใจที่อารามที่มีแอนนิต้า ทั้งที่จริงๆแล้วเริ่มชอบอาราม คุณหญิงขจิต มารดาของแอนนิต้า ซึ่งต้องการจะจับอารามเป็นลูกเขยเพราะมีฐานะดี ก็ข่มขู่ให้ อารามแต่งงานกับลูกสาวตน ทำให้คุณอรุณต้องวางแผนหลอกคุณหญิงขจิตว่า ลูกชายตนจะแต่งงานกับแอนนิต้าแน่นอน นางน้อยรู้แผนนี้โดยบังเอิญและเข้าใจผิด ว่าเป็นความจริง จึงน้อยใจจนหนีออกจากบ้าน อารามต้องออกตามหานางน้อยจน ประสบอุบัติเหตุ คุณอรุณจึงวางแผนพิสูจน์ความจริงใจระหว่างนางน้อยและ

แอนนิต้าที่มีต่ออาราม โดยหลอกว่าอารามจะต้องกลายเป็นคนพิการ แอนนิต้า
ตัดสินใจทิ้งอาราม ในขณะที่แ่งน้อยยอมช่วยเหลือทุกอย่างอารามทราบว่า
แ่งน้อยรักตน จึงเล่าความจริงทั้งหมดที่เกิดขึ้นและสารภาพรักแ่งน้อยพร้อมทั้ง
ขอให้ยกโทษให้ตน

ที่มาของละครโทรทัศน์ จากบทประพันธ์เรื่อง "หนุ่มข้างเจ้าสาวขาวเหนียว"
ของ ประดิษฐา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียดตัวละครสำคัญ

อาราม บริวรรณ์ บุตรชายคนเดียวของคุณอรุณและคุณอ่อน เรือน บริวรรณ์ มีฐานะร่ำรวยและเรียนจบจากเมืองนอก อารามถูกหมั้นกับนางน้อยโดยไม่เคยเห็นหน้ากันมาก่อนและรู้ว่าเป็นคนอีสานจึงถูกลงหมั้นน้อย อีกทั้งอารามมีความสัมพันธ์กับแอนนิต้ามาก่อน คุณอรุณจึงหลอกว่า เป็นหนี้ครอบครัวของนางน้อยเป็นเงินจำนวนมาก อารามจึงแต่งงานอย่างไม่เต็มใจ ภายหลังจากที่ได้ใช้ชีวิตร่วมกับนางน้อยรู้สึกถึงความดีของเธอและรักนางน้อยในที่สุด

นางน้อย บุตรสาวของนายบัญชีและคุณนายนวนน้อย นางน้อยอยู่ในครอบครัวมีฐานะร่ำรวยและตัวเธอเองก็เรียนจบมหาวิทยาลัย นางน้อยไม่รู้จักกับอารามซึ่งเป็นลูกชายของเพื่อนบิดาตนเองและเป็นคู่หมั้น ทำให้ยอมรับแผนการของน้อยที่จะสลับตัวกัน เพื่อเรียนรู้นิสัยอาราม

แอนนิต้า ลูกสาวนายพลสุรพงษ์และคุณหญิงชจิต เป็นสาวนักเรียนนอกที่อารามมีความสัมพันธ์ด้วย ในตอนแรกแอนนิต้าไม่คิดจะแต่งงานกับอาราม แต่ต่อมาเมื่อเห็นนางน้อย ซึ่งเป็นภรรยาที่ถูกต้องตามกฎหมายมีหน้าตาสวยงามไม่ใช่สาวอีสานซีเห่อย่างที่อารามเคยพูดดูถูกไว้ จึงรู้สึกหึงหวงและคิดจะแต่งงานกับอาราม ในขณะเดียวกัน คุณหญิงชจิตก็คิดที่จะจับอารามมาเป็นลูกเขย เพราะอารามมีฐานะร่ำรวย

นพพร เป็นเพื่อนชายของนางน้อย ที่รู้จักกันโดยบังเอิญและมีความเห็นใจนางน้อยจนกลายเป็นความรัก แต่ภายหลังจากรู้ว่านางน้อยแต่งงานกับอาราม

จึงตัดใจและกลายเป็นคนที่คอยให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นในที่สุด

ตัวละครคนใช้

น้อย เป็นสาวใช้ส่วนตัวของนางน้อยและอายุประมาณ 20 ปีเศษ ซึ่งใกล้เคียงกันกับนางน้อย น้อยถูกขายมาตัวมาฝากให้ทำงานที่บ้านนางน้อยตั้งแต่เด็ก เพราะครอบครัวยากจนทำให้น้อยสนิทสนมกับนางน้อยมาก น้อยเป็นคนหน้าตาไม่สวย แต่มีนิสัยร่าเริงและชอบแกล้งพูดภาษาอีสานโดยเฉพาะเมื่อรู้ว่าอารามไม่ชอบ ครึ่งหนึ่ง น้อยถูกคุณนายนวนน้อยใช้ให้มาบ้านคุณอุ่น เรือนแทนนางน้อยที่ไม่สบาย ทำให้อารามเข้าใจผิดคิดว่าน้อยเป็นนางน้อยจึงแสดงท่ารังเกียจ น้อยจึงนำกลับไปเล่าให้นางน้อยฟังและวางแผนที่จะสลับตัวกัน โดยให้นางน้อยแสดงเป็นอ้อยสาวใช้ของน้อย ส่วนอ้อยก็สวมบทนางน้อยเจ้าสาวของอารามแทน

นายผ่อง เป็นชายอายุประมาณ 20-30 ปี ทำหน้าที่เป็นคนขับรถให้กับบ้านบริวัตน์

ลุงสน ชายชราอายุประมาณ 60 ปี ทำหน้าที่รับใช้ในบ้านบริวัตน์

ป้าเพชร หญิงวัยกลางคนอายุประมาณ 30-40 ปี เป็นแม่บ้านและแม่ครัวทำอาหารให้บ้านบริวัตน์

จ่าปี เด็กรับใช้อายุราว 20 ปีเศษ ทำงานในบ้านบริวัตน์

ประเดิม ชายหนุ่มอายุรุ่นราวคราวเดียวกับน้อยและเป็นคนรักของน้อย
ทำงานเป็นคนขับรถให้กับคุณอรุณ ซึ่งเป็นพ่อของนางน้อย

ยายสุข ยายของน้อย เป็นหญิงชราอายุราวๆ 60 ปี ทำหน้าที่เป็นแม่ครัว
ให้กับบ้านนางน้อย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พรหมอลเวง

ต้นหยง นาครรงค์ พบว่าพราหมณ์หั้นตนเองแอบมีความสัมพันธ์กับหญิงอื่นก่อนวันแต่งงานของตนเพียงวันเดียว ต้นหยงตกใจและเสียใจมาก จึงขับรถหนีไปและประสบอุบัติเหตุ ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกับที่เด็กหญิงเมริน มกรชวีช ถูกนำมาส่งโรงพยาบาลเดี๋ยวกัน เมื่อต้นหยงฟื้นขึ้นมาพบว่าตนเองอยู่ในร่างของเมรินและไม่สามารถที่จะออกจากร่างนี้ได้ จึงได้แต่อาศัยอยู่ในร่างเด็กโดยที่ความคิดยังเป็นของต้นหยงที่เป็นผู้ใหญ่เช่นเดิม หลังจากออกจากโรงพยาบาล ต้นหยงในร่างของเมริน ก็ได้รับรู้ปัญหาครอบครัวของพ่อแม่เมริน ต้นหยงได้ช่วยแก้ปัญหาความร้ายฉานในครอบครัวเมรินที่มีปรากฏการณ์ลึกลับคอยให้ทะเลาะกัน

ในขณะเดียวกัน นายแพทย์ปฐวี โภควันต์ นายชายของเมริน ก็เริ่มสะกิดใจถึงความเปลี่ยนแปลงของน้องเมียหลานสาวตนที่ดูแก่แดดเป็นผู้ใหญ่และเก่งขึ้นอย่างผิดปกติ ซึ่งต้นหยงก็พยายามปกปิดไว้ ต่อมาปรากฏการณ์ ซึ่งทำให้ครอบครัวพ่อแม่เมรินแตกแยกไม่สำเร็จ ได้จ้างให้คนร้ายเข้าบ้านตนเองเพื่อทำร้ายเมรินและประภัสสรซึ่งเป็นแม่ของเมริน แต่ปฐวีช่วยไว้ทัน เมื่อคนร้ายถูกจับได้และสารภาพความจริง ปรากฏการณ์ได้รับการอธิบายจากคนในครอบครัว ต่อมาปรากฏการณ์พบว่าสวรรค์สามมีของตนมีผู้หญิงอื่น ปรากฏการณ์จึงหย่าขาดจากสวรรค์

ทางด้านต้นหยงนั้นหลงรักปฐวีและต้องการที่จะสารภาพความจริงว่าเธอไม่ใช่ น้องเมีย หลานรักของเขา จนกระทั่งวันหนึ่งต้นหยงตามปฐวีไปโรงพยาบาลและได้พบกับคุณบุหงามารดาตน จึงได้รู้ว่าร่างของตนเองกลายเป็นเจ้าหญิงนิทรา แต่ต้นหยงก็ไม่รู้วิธีที่จะทำให้วิญญาณตนเองเข้าร่างได้ เพราะ

ต้นทองยี่หว่งครอบครัวของน้องเมย์อยู่ ปฐวีจึงวางแผนให้ต้นทองเข้าใจผิดว่า
 เขาและครอบครัวไม่ต้องการต้นทองแล้ว ต้นทองเสียใจจึงขับรถออกจากบ้าน
 และประสบอุบัติเหตุ วิญญาณของต้นทองจึงเข้าร่างเดิมและตื่นจากการเป็นเจ้าหญิง
 นิทรด้วยจุมพิตจากปฐวี เมื่อต้นทองหายดี ปฐวีได้ไปเยี่ยมที่บ้านและพบว่ากำลัง
 อยู่กับพิราม จึงกลับไปด้วยเข้าใจผิดว่าต้นทองคืนดีกับพิราม ต้นทองไปหาปฐวีที่
 บ้าน ปฐวีจึงสารภาพถึงแผนการที่จะทำให้ต้นทองกลับเข้าร่างและสารภาพว่ารัก
 ต้นทอง ทั้งสองจึงเข้าใจกัน

ที่มาของละครโทรทัศน์

จากบทประพันธ์เรื่อง "พรหมอลเวง" ของกิ่งฉัตร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียดตัวละครสำคัญ

ต้นทอง นาครงค์ เป็นลูกสาวคนเดียวของเศรษฐีที่ดิน เป็นหญิงสาว อายุประมาณ 20 กว่าปี สำเร็จการศึกษาทางด้านคอมพิวเตอร์จากต่างประเทศ ต้นทองหมั้นกับพิรามตามความต้องการของครอบครัว แต่ต้นทองจับได้ว่าพิรามไม่ซื่อสัตย์ต่อเธอ เธอจึงอธิษฐานที่จะพบผู้ชายที่รักและซื่อสัตย์ต่อเธอจริงๆ จนเป็นเหตุทำให้เกิดวิญญาณสลักร่างกับน้องเมย์ชั้นตอนที่เธอประสบอุบัติเหตุ ต้นทองจึงได้พบ ปฐวี และรักเขา

ปฐวี โภควัน หลานชายคนเดียวของคุณหญิงปรังค์ทอง โภควันต์ ซึ่งเป็นเศรษฐี ปฐวีเป็นหลานชายคนเดียวที่จะได้รับทรัพย์สินสมบัติมากที่สุด อีกทั้งยังเป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาล ทำให้เขาเป็นที่หมายปองของผู้หญิงหลายคน ปฐวีมีศักดิ์เป็นน้าชายของเมรินและรักหลานสาวคนนั้นมาก ทำให้รู้ว่าเมรินเปลี่ยนไปจากเดิม

เมริน มกรชวีช เด็กหญิงวัย 8 ขวบ เป็นลูกสาวของประภัสสรและเมธี มกรชวีช เมรินตกบันไดเสียชีวิตและถูกส่งมาที่โรงพยาบาลเวลาเดียวกับที่ต้นทองถูกส่งมา วิญญาณของต้นทองจึงเข้าร่างผิด มาเข้าร่างเมริน

ปรารงค์ทิพย์ เป็นพี่สาวของประภัสสร แต่มีนิสัยก้าวร้าว และเย่อหยิ่งมาตั้งแต่เด็ก ทำให้คนในบ้านโภควันต์รักประภัสสรมากกว่า ปรารงค์ทิพย์จึงอิจฉาประภัสสรโดยเฉพาะอย่างยิ่งเธอเคยหลงรักเมธีสามีของประภัสสรมาก่อน เธอจึงยุแหย่ทำลายครอบครัวประภัสสร เมื่อทำไม่สำเร็จจึงคิดฆ่าประภัสสรและลูก ต่อ

มาความจริงเปิดเผยขึ้น ทุกคนยกโทษให้เธอ ยกเว้นสรรด์ สามีของเธอที่อดทน
อยู่ด้วยเพื่อตอบแทนบุญคุณคุณหญิงปรงทองที่ช่วยให้ตั้งตัวได้ สรรด์เห็นว่า
ปรางค์ทิพย์ใจร้ายมาก อีกทั้งเข้าก็มีภรรยาใหม่ เขาจึงหย่าขาดจากปรางค์ทิพย์

ประภัสสร มกรชวีช มีศักดิ์เป็นน้องสาวคนละแม่กับประภัสสร มีนิสัย
นุ่มนวลอ่อนโยน แต่ขาดความมั่นใจ จึงถูกปรางค์ทิพย์ขู่ว่าเมธี สามีของเธอ
แต่งงานกับเธอโดยไม่รักแต่หวังทรัพย์สินที่ได้รับจากคุณหญิง ประภัสสรจึงทะเลาะ
กับเมธีบ่อยๆ จนทำให้เมธีมีภรณาน้อย ภายหลังต้นหยงทำให้ประภัสสรและเมธี
สามารถเข้าใจกันได้

คุณหญิงปรงทอง โภควันต์ หญิงชราเศรษฐีนี้วัย 60 ปี เป็นประมุข
บ้านโภควันต์และเป็นผู้ใหญ่ที่คนในบ้านให้ความเคารพยำเกรง คุณหญิงมีศักดิ์เป็น
ยายทวดของเมรินและรักเมรินมาก

ตัวละครคนใช้

แม่น หญิงชราอายุราว 60 ปี เป็นคนรับใช้ใกล้ชิดของคุณหญิง
ปรงทอง และเป็นคนรับใช้ที่อาวุโสที่สุดในบ้าน ทำหน้าที่เป็นแม่บ้านและคอยดูแล
รับใช้ที่ตึกใหญ่ที่คุณหญิงปรงทองพำนักอยู่

สายแก้ว เด็กสาววัย 20 ปี เป็นลูกสาวของนางสายกับนายแก้ว
ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงเมริน รักและซื่อสัตย์ต่อเมรินมาก นอกจากนี้ยังคอยดูแลรับใช้
ประภัสสรด้วย มีบุคลิกรักสนุก คอยเป็นเพื่อนเล่นกับเมริน

นางสาย อายุราว 40-50 ปี เป็นแม่ของสายแก้ว ทำหน้าที่เป็นคน
ครัว นางสาวเคยเลี้ยงเมรินมาตั้งแต่เด็ก จึงรักและคอยอบรมเมริน

นายแก้ว อายุราว 40- 50ปี สามีนางสาย ทำหน้าที่เป็นคนขับรถให้กับ
ครอบครัววมกรรวัช

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในฝัน

พิริยพงค์ เจ้าชายแห่งพรหมินทร์ ได้ถูกเจ้าพ่อส่งตัวมาศึกษาที่แคว้น
กุสุมาลาในคืนที่มีงานเลี้ยงต้อนรับ พิริยพงค์ได้รับการแนะนำให้รู้จักเจ้าชายชัยฉัตร
ซึ่งเป็นนักการทหาร ขณะเดียวกันพิริยพงค์ก็ได้พบเจ้าหญิงรัชทายาทเสด็จออกพร้อม
กับเจ้าชายโอริสสา ซึ่งเป็นเสนาบดีมหาดไทยและต่างประเทศ เจ้าชายโอริสสา
ได้รับพิริยพงค์เป็นลูกศิษย์ พิริยพงค์จึงต้องย้ายไปอยู่ที่ตำหนักของโอริสสาและได้
รับแต่งตั้งให้เป็นนายทหาร โดยต้องฝึกทหารในตอนเช้า ส่วนในตอนสายต้องฝึก
งานเลขานุการกับมรุตจนได้เลื่อนขั้นขึ้นเป็นราชเลขาเช่นเดียวกับมรุต

พิริยพงค์ ประทับใจสรวอยไข่มุกของโอริสสามาก พยายามหาสร้อยที่
คล้ายกันไปถวายเป็นของขวัญวันเกิดพี่สาว คือ เจ้าหญิงพรรณพิลาส โอริสสาจึง
แกล้งเล่น สกาแพ้นและให้สร้อยไข่มุกไป เพื่อเป็นโอกาสที่จะทำความรู้จักกับ
พรรณพิลาส ซึ่งเคยเป็นเพื่อนเล่นในวัยเด็กของตน ตั้งแต่นั้นมาโอริสสาและ
พรรณพิลาส จึงเริ่มเขียนจดหมายโต้ตอบกัน ในด้านการเมือง การเมืองภายใน
ในกุสุมาลา ก็เข้มข้นขึ้น เมื่อมีการคัดเลือกเสนาบดียุติธรรมคนใหม่ เจ้าชายบุษกร
ซึ่งกลับจากเรียนกฎหมายที่ฝรั่งเศส ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการคัดเลือกด้วย
แต่ไม่ได้รับเลือก เพราะไม่ผ่านการทดสอบจากโอริสสา ทำให้บุษกรแค้น
โอริสสาและเป็นการเปิดเกมการเมืองระหว่างโอริสสากับบุษกร บุษกรเริ่ม
หาพรรคพวกโดยจัดงานเลี้ยงหยั่งเสียงพิริยพงค์ได้ไปงานเลี้ยงแทนโอริสสา ทำ
ให้มีส่วนเรียนรู้เกมการเมืองนี้

ต่อมา โอริสสาได้ข่าวการไปเยี่ยมพรหมินทร์ของเจ้าชายโสภณา

แห่งแคว้นสาละวัน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะมาสู่ขอพรรณพิลาส ก็ไม่สบายใจ เพราะ โอริสสาแอบรักพรรณพิลาส ชาวความวุ่นวายในกุสุมาธิบดีก็แพร่ไปทั่วทุกแคว้น ทำให้มีการพยายามแย่งชิงความเป็นแคว้นเอก บุชกรเองก็วางแผนก่อความไม่สงบอยู่นอกแคว้น โอริสสาจึงวางแผนสร้างความแตกแยกระหว่างบุชกรและชัยฉัตร เพื่อลดกำลังของบุชกร โดยส่งชัยฉัตรไปเป็นทูตต่างประเทศ พระเจ้ากรุงกุสุมาธิบดีซึ่งประชวรบ่อยๆ ต้องการให้โอริสสาแต่งงานกับเจ้าหญิงรัชทายาทเพื่อให้บัลลังก์มั่นคง โอริสสาขอเวลาคิด 2-3 วันแล้วจะให้คำตอบ เมื่อกลับไปตำหนักโอริสสาได้เดินทางไปพรหมมินทร์เพื่อพบพรรณพิลาสและขอแต่งงาน ทางด้านพิริยพงศ์เองก็เริ่มรู้ตัวแล้วว่า เขาถูกวางแผนไว้ให้แต่งงานกับเจ้าหญิงรัชทายาท ซึ่งหมายถึง "ปริญญาคือความเป็นกษัตริย์" ที่โอริสสากล่าวไว้กับเขาตั้งแต่แรกที่รับเป็นศิษย์ เมื่อโอริสสากลับมาได้ตอบปฏิเสธการแต่งงานและเสนอพิริยพงศ์แทน พระเจ้ากรุงกุสุมาธิบดีต้องจำใจยอมรับ

ในขณะเดียวกัน บุชกร ได้วางแผนก่อการกบฏและลอบปลงพระชนม์ โอริสสา โอริสสาทราบข่าวเสียก่อนจึงพากองทหารออกปราบกบฏ บุชกรหนีรอดไปได้ โอริสสาสอบสวนผู้ก่อกบฏและจับบุชกรขึ้นศาล ซึ่งตัดสินให้ปลดบุชกรออกจากทุกตำแหน่ง หลังจากผ่านเหตุการณ์กบฏ พิริยพงศ์จึงเข้าพิธีอภิเษกสมรสกับเจ้าหญิงรัชทายาท พร้อมกันนั้นก็มีการสู่ขอพรรณพิลาสด้วย แต่ก็มีข่าวลือว่าจะมีการลอบปลงพระชนม์โอริสสา แต่โอริสสาไม่สนใจเพราะคิดวางมือจากการเมืองทั้งหมด ในวันพิธีอภิเษกของพิริยพงศ์ได้มีการสวนสนามและซ้อมรบฉลอง โอริสสากำลังควมม้าออกไปเพื่อเตรียมตัวซ้อมรบ ได้ถูกคนของบุชกรลอบยิงจนสิ้นพระชนม์

ที่มาของละครโทรทัศน์

จากบทประพันธ์เรื่อง "ในฝัน" ของโรสลาเรน

รายละเอียดตัวละครสำคัญ

เจ้าชายโอริสสา บางครั้งถูกเรียกว่า "เจ้าชายเสนาบดี" เพราะทำหน้าที่เสนาบดีมหาดไทยและต่างประเทศ โอริสสาถูกส่งมาอยู่ที่แคว้นกุสาร์รัฐตั้งแต่วัยเด็ก เริ่มเข้าสู่วัยหนุ่มและรับหน้าที่เป็นหลักในการบริหารงานของกุสาร์รัฐ ในวัยเด็ก โอริสสาเคยพบกับพระรณพิลาส เมื่อรู้ว่าเจ้าชายแห่งพรหมมินทร์เสด็จมาศึกษาต่อที่นี้จึงรีบตัวไว้เป็นศิษย์เพื่อหาทางติดต่อกับพระรณพิลาสอีกครั้ง โอริสสาเป็นชายหนุ่มรูปงามและมีท่าทางสง่างามนุ่มนวลแบบนักการทูต ทำให้เจ้าหญิงรัชทายาทแอบหลงรักอยู่เป็นเวลานาน แต่โอริสสากลับรักพระรณพิลาส และต้องการจะแต่งงานด้วย

เจ้าชายพิริยพงศ์ เจ้าชายจากแคว้นพรหมมินทร์ มาศึกษาต่อที่กุสาร์รัฐ โดยมาเป็นลูกศิษย์ของโอริสสา พิริยพงศ์เป็นคนนิสัยอ่อนโยนจึงเข้ากันได้ดีกับเจ้าหญิงรัชทายาท และรักเจ้าหญิงอย่างจริงจัง ในที่สุดโอริสสาก็เสนอให้พิริยพงศ์แต่งงานกับเจ้าหญิงรัชทายาทเพื่อความมั่นคงของบัลลังก์กุสาร์รัฐ ที่จะได้คนมีความสามารถมาแทนโอริสสาที่กำลังจะล้างมือจากการเมือง

เจ้าหญิงพระรณพิลาส เป็นเจ้าหญิงแห่งพรหมมินทร์ และเป็นพี่สาวของพิริยพงศ์ พระรณพิลาสเป็นคนสวยและฉลาดรู้ทันเกมการเมือง เนื่องจากทำหน้าที่เป็นราชเลขาของหลวงแห่งพรหมมินทร์

เจ้าหญิงรัชทายาท มีชื่อจริงว่าเพ็ญแก้ว เป็นลูกสาวคนเดียวและกำพร้ามารดาตั้งแต่เด็กจึงถูกเลี้ยงดูอย่างตามใจมาตั้งแต่เด็ก และค่อนข้าง

แก่นแก้วเอาแต่ใจตนเอง เจ้าหญิงไม่สนใจการเมือง แต่ต้องกลายเป็นหมากทางการเมืองที่ทุกคนคิดช่วงชิงเพื่อให้ได้อำนาจ เจ้าหญิงรักโอริสสา เมื่อถูกโอริสสาปฏิเสธการหมั้นก็เสียใจและตัดสินใจแต่งงานการเมืองกับพิริยพงศ์เป็นการประชิด

เจ้าชายบุษกร เป็นหลานของพระเจ้ากรุงสุทวารัฐ บุษกรมีนิสัยใช้เงินฟุ่มเฟือยขณะที่เรียนอยู่ที่ฝรั่งเศสทำให้โอริสสาไม่พอใจ เมื่อกลับมาจากฝรั่งเศสบุษกรหวังว่าตนเองจะได้รับเลือกเป็นเสนาบดียุติธรรม แต่กลับถูกโอริสสาทดสอบความรู้จนพลาด บุษกรจึงอาฆาตแค้นโอริสสาตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา บุษกรเป็นคนมีความทะเยอทะยานต้องการมีอำนาจในแคว้นสุทวารัฐ จึงก่อกบฏ แต่ถูกโอริสสาจับได้ ถูกลงโทษปลดจากทุกตำแหน่ง บุษกรจึงวางแผนลอบฆ่าโอริสสาเพื่อแก้แค้น

เจ้าชายชัยฉัตร เป็นนักการทหารและเป็นเพื่อนสนิทกับบุษกร แต่ต่อมาเจ้าชายโอริสสาวางแผนให้แตกคอกับบุษกรและดึงเอาชัยฉัตรมาเป็นพวก ด้วยการสนับสนุนให้เป็นทูตเดินทางไปต่างประเทศ

ตัวละครคนใช้

มรด นายทหารคนสนิทของโอริสสา อายุราว 25-30 ปี ทำหน้าที่เป็นองครักษ์และราชเลขาของโอริสสาด้วย รวมทั้งคอยดูแลเรื่องส่วนตัวของโอริสสา ทำให้มรดรู้ว่าโอริสสาชอบเจ้าหญิงพรมพิลาส จึงบอกเป็นนัยๆให้พิริยพงษ์รู้ เพื่อให้ช่วยให้โอริสสามีโอกาสติดต่อกับพรมพิลาสได้ มรดชอบพอมอยู่กับนิศานางกำนัลของเจ้าหญิงรัชทายาท

นิสา นางกำนัลคนสนิทของเจ้าหญิงรัชทายาท อายุราว 20-30 ปี ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงคอยดูแลเจ้าหญิง บางครั้งก็คอยตักเตือนเจ้าหญิง

วิทยา อายุราว 50-60 ปี พี่เลี้ยงของเจ้าชายพิริยพงศ์ ทำหน้าที่ดูแลเจ้าชายมาตั้งแต่เด็กและหมดหน้าที่ลงเมื่อพิริยพงศ์มาเรียนที่กุสาร์รัฐ วิทยา เป็นตัวละครที่เพิ่มเติมจากในนวนิยาย

พระนมขวัญ พระพี่เลี้ยงของเจ้าหญิงพรหมพิลาสอายุราว 50-60 ปี เคยทำหน้าที่รับใช้พระนางอภिरดี พระมารดาของพรหมพิลาสมาก่อน พระนมขวัญ เป็นคนเข้มงวดและคอยดูแลความเป็นอยู่ของพรหมพิลาส รวมทั้งคอยควบคุมนางกำนัลบนตำหนักที่พรหมพิลาสประทับ

ครูวาดเขียน อายุราว 25-30 ปี เป็นครูที่เจ้าหลวงแห่งพรหมินทร์จ้างมาสอนวาดเขียนให้กับพรหมพิลาส ครูวาดเขียนเข้ากันได้ดีกับเจ้าหญิงจนเป็นเหมือนเพื่อนสนิท ทำให้เจ้าหญิงปรึกษาเรื่องราวความรักเป็นนัยๆเสมอ เพราะครูวาดเขียนไม่ได้อยู่ในฐานะพระพี่เลี้ยงเหมือนพระนมขวัญ

เชษฐ อายุราว 20-30 ปี มีหน้าที่คอยดูแลรับใช้พิริยพงษ์ขณะที่พักอยู่ในบระเนนฟ้า ตำหนักของเจ้าชายโอริสสา

สองฝั่งคลอง

ทับทิม หลานสาวเจ้าคุณทหารใช้ชีวิตอยู่ที่บ้านใหญ่ริมคลองภายใต้การอุปการะของคุณปู่ เนื่องจากกำพร้ามารดาตั้งแต่เล็ก ส่วนบิดาก็แต่งงานใหม่ เมื่อสิ้นปู่กับย่า ทับทิมจึงโดดเดี่ยวในบ้านเนื่องด้วยทับทิมเรียนจนจบมหาวิทยาลัย ขณะที่ในหมู่พี่น้องคือ สาคร เฟื่อง และโกเมน ไม่มีใครเห็นความสำคัญของการเรียน ลาน ซึ่งเคยพบกับทับทิมที่บ้านเจ้าคุณทหารและคอยให้ความช่วยเหลือทับทิมเสมอมาได้ขอทับทิมแต่งงาน ซึ่งขณะนั้นทับทิมได้ทำงานเป็นครูในโรงเรียนมีชื่อ หลังจากแต่งงานทับทิมได้ย้ายเข้าไปอยู่ในบ้านเจ้าคุณยุติธรรม แต่ไม่สามารถที่จะเข้ากันได้กับคุณหญิงอ้อมผู้เป็นแม่สามี จึงย้ายออกมาอยู่ที่บ้านคลองสานซึ่งได้รับที่ดินเป็นมรดกจากบิดา ที่นี้ทับทิมได้กลับมาเห็นความเลื่อมที่เกดขึ้นกับบ้านเจ้าคุณทหาร สาครแต่งงานไปกับผसान ซึ่งหลังจากปกอลอกทรัพย์สินสาครจนหมดตัว ก็ทอดทิ้งสาคร เฟื่องแต่งงานกับชั้นเงิน เพราะตั้งครรภ์กับชั้นเงินก่อนแต่งงาน ส่วนโกเมนติดการพนันจนต้องขายบ้านเจ้าคุณทหาร เพื่อใช้หนี้

ขณะนั้นสงครามโลกได้เริ่มขึ้น คุณหญิงอ้อม ซึ่งเป็นแม่สามีของทับทิมได้อพยพหนีสงคราม ทั้งเจ้าคุณยุติธรรมให้อยู่ดูแลบ้านตามลำพัง ลานและ ทับทิมได้มาคอยดูแลท่านเจ้าคุณ ทำให้เจ้าคุณให้ความรักความเอ็นดูประดุจลูกคนหนึ่ง เมื่อสงครามเริ่มสงบลง คุณหญิงอ้อมจึงกลับมาและไม่พอใจทับทิม ด้วยเกรงจะแย่งสมบัติที่ตนและลูกสาวควรจะได้ คุณหญิงเป็นสาเหตุให้ทับทิมซึ่งตั้งครรภ์แก่ ตกบันไดจนแท้งลูกในที่สุด ท่านเจ้าคุณโกรธมากจึงหย่ากับคุณหญิง ต่อมา ลานได้เลื่อนตำแหน่งไปทำงานเป็นผู้พิพากษาที่ต่างจังหวัด ท่านเจ้าคุณและทับทิมจึงย้ายตามลานไป เวลาผ่านไปนานจนทับทิมและลานแก่ตัว ทั้งสองคนได้ลงมากรุงเทพฯอีกครั้ง

เพื่อระลึกถึงอดีตและบ้านคลองสานที่ทับทิมเคยอยู่อย่างมีความสุขในวัยเด็ก

ที่มาของละครโทรทัศน์

จากบทประพันธ์เรื่อง "สองฝั่งคลอง" ของ

ว. วินิจฉัยกุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียดตัวละครสำคัญ

ทับทิม ทับทิมเป็นหลานสาวเจ้าคุณทหาร มีนิสัยใฝ่หาความรู้ เนื่องจากเสียมารดาไปตั้งแต่เด็กและบิดาก็แต่งงานใหม่ เจ้าคุณทหารจึงห่วงหลานสาวคนนี้มากและส่งเสริมให้เรียนจนจบมหาวิทยาลัย เพื่อต่อไปทับทิมจะได้มีวิชาสามารถหาเลี้ยงตนเองได้ หลังจากที่ทับทิมเรียนจบก็เข้าทำงานในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงและแต่งงานกับลาน

ลาน บุตรชายเจ้าคุณยุติธรรมและเป็นลูกเลี้ยงคุณหญิงอ้อม ลานได้เรียนจบกฎหมายจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และต้องการเจริญรอยตามเจ้าคุณยุติธรรม ลานเคยพบกับทับทิมตอนไปส่งเอกสารให้กับเจ้าคุณยุติธรรม และรักเธอ จึงคอยดูแลอยู่ห่างๆภายหลังได้แต่งงานกับทับทิม

สาคร ลูกสาวคุณนายสี่นซึ่งเป็นพี่ของทับทิม สาคร เฟื่องและโกเมน ถูกส่งเข้าไปเรียนในโรงเรียนฝรั่งเช่นเดียวกับทับทิม แต่ทั้งสามพี่น้องไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาจึงลาออกเพราะคิดว่าเจ้าคุณทหารมีสมบัติมากมายพอที่จะเลี้ยงไปได้ตลอดชีวิต สาครแต่งงานกับผสวนซึ่งภายนอกดูเป็นลูกผู้ดีมีเงิน แต่จริงๆแต่งงานเพื่อหวังทรัพย์สินจากสาคร ภายหลังผสวนโกงเอาทรัพย์สินทั้งหมดของสาคร และทอดทิ้งสาครไปแต่งงานใหม่

เฟื่อง เฟื่องเป็นคนสวยและภาคภูมิใจในความสวยมากกว่าการมีความรู้ เฟื่องเคยได้รับการทาบทามขอแต่งงานจากคุณฉัตรซึ่งเป็นนักการทูต แต่ต่อมาเฟื่องปฏิเสธที่จะเรียนต่อตามความต้องการของฉัตร ฉัตรจึงแต่งงานไปกับร่ำพิง เฟื่อง

เสียใจมากและประชดตัวเองด้วยการมีความสัมพันธ์กับชั้นเงิน จนเกิดตั้งครรภ
ก่อนแต่งงาน ภายหลังชั้นเงินป่วยหนัก เพื่อต้องขายสมบัติทุกอย่างเพื่อเอาเงิน
มารักษาชั้นเงินจนหมดตัว

โกเมน เป็นหลานชายคนเดียวของเจ้าคุณทหาร โกเมนติดการพนัน
จนต้องขายบ้านของเจ้าคุณทหารเพื่อใช้หนี้ ภายหลังโกเมนทะเลาะกับนักเลง
ประจำบ่อนและถูกฆ่าตาย

ฉัตรและรำพึง ทั้งสองเป็นเพื่อนสนิทของทับทิมและลาน เป็นผู้คอยให้
ความช่วยเหลือทับทิม

ตัวละครคนใช้

นายเจิม อายุประมาณ 30-40 ปี นายเจิมเป็นสาวใหญ่มีรูปร่างผิว
พรรณดี จึงได้เป็นภรรยาคนที่สองของคุณพระเจริญ ซึ่งเป็นสามีของคุณยี่สุ่น นาย
เจิมเคยเป็นคนรับใช้มาก่อนที่จะเป็นเมียบ่าว นายเจิมจึงได้รับมอบหมายให้คอย
ดูแลควบคุมเรื่องงานครัวและอาหารการกินของบ้านเจ้าคุณทหาร นายเจิมรัก
เฟื่องมาก จึงไม่ชอบและคอยถากถางทับทิม ซึ่งมีการศึกษาดีกว่าเฟื่องและเป็น
ที่ชื่นชมของเจ้าคุณทหาร

นางเสม หญิงชราอายุประมาณ 60 ปีเป็นพี่เลี้ยงของทับทิม คอยดูแล
ทับทิมมาตั้งแต่เด็กและยังคอยติดตามไปรับใช้ทับทิมจนกระทั่งตายจากไป นางเสม
จึงเป็นเสมียนญาติผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดของทับทิม

นางฟอง อายุประมาณ 40-50 ปี คนครัวประจำบ้านเจ้าคุณยุติธรรม
นางฟองมีลูกชายคือพร้อมซึ่งได้เข้ามารับใช้ครอบครัวเจ้าคุณยุติธรรมเช่นกัน

จำปี อายุราว 18-20 ปี เป็นหลานตาของทนายหน้าหอของเจ้าคุณ
ยุติธรรม มารับใช้และคอยดูแลเป็นเพื่อนกับทิมที่บ้านคลองสานในขณะที่ลานไปทำงาน

พร้อม ลูกชายแม่ฟองอายุราว 20 ปี มาทำหน้าที่รับใช้ส่วนตัวเจ้าคุณ
ยุติธรรมในช่วงที่คุณหญิงอิมไม่อยู่บ้าน เพราะคุณหญิงอิมไม่ชอบให้บ่าวผู้ชายขึ้นมา
รับใช้ในบ้าน

ม่วง คนรับใช้ชายอายุราว 20-30 ปี ทำหน้าที่คอยรับบใช้ในบ้าน
ผสมกับสาคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนึ่งในทรวง

หทัยรัตน์ หรือปุ้ม ไม่ชอบอนวัช ซึ่งเป็นญาติห่างๆของตน เพราะเคยทะเลาะกันมาตั้งแต่วัยเด็ก จนปัจจุบันอนวัชเรียนจบจากนอก กลับมาเมืองไทย ได้รับความสนใจหญิงสาวหลายคน แต่หทัยรัตน์ก็ไม่ได้ให้ความสนใจอนวัชเลย ในขณะเดียวกัน คุณชายประสาทรและคุณหญิงกรรณก นื่องสาวที่ได้รับบาดเจ็บจากประสออุบัติเหตุจนพิการ ได้แยกบ้านออกมาวังของท่านพ่อ เนื่องจากไม่สามารถทนหม่อมพระพรณรายมารดาเลี้ยงได้ อนวัชรู้จักกับคุณชายประสาทรดีและคุณหญิงกรรณกก็ชอบอนวัชมาก จึงมาที่บ้านของคุณชายบ่อยๆ และได้พบกับหทัยรัตน์ ซึ่งมาทำงานเป็นครูสอนหนังสือให้กับคุณหญิง ต่อมาหทัยรัตน์ถูกแกล้งให้เล่นละครคู่กับอนวัช วันหนึ่งทั้งคู่ต้องไปซ้อมละครนอกสถานที่ เพื่อเลี้ยงส่องแสงที่มาตามต้ออนวัช จนเป็นเหตุให้เกิดการเข้าใจผิดว่าทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน อนวัชจึงแก้สถานการณ์โดยขอหมั้นหทัยรัตน์

ในขณะเดียวกัน คุณชายประสาทรก็ได้สารภาพรักกับหทัยรัตน์ แต่เธอก็ปฏิเสธไป โดยขอคบกันอย่างเพื่อน แต่อนวัชเข้าใจว่าหทัยรัตน์รักคุณชาย แม้ว่าเขารู้ดีว่าตนเองนั้นรักหทัยรัตน์ ก็ขอถอนหมั้นหทัยรัตน์และเดินทางไปต่างจังหวัดเพื่อไปเยี่ยมเพื่อน ระหว่างทางกลับจากบ้านเพื่อน อนวัชซึ่งดื่มเหล้าจนเมา ขับรถประสออุบัติเหตุบาดเจ็บสาหัส เมื่อหทัยรัตน์ทราบข่าว จึงได้รู้ดีว่าตนนั้นก็รักอนวัชเช่นกัน หทัยรัตน์จึงมาเฝ้าไข้อนวัชที่โรงพยาบาลและเมื่ออนวัชฟื้นขึ้นมาพบเธอ ทั้งสองจึงปรับความเข้าใจกันที่สุดในที่สุด

ที่มาของละครโทรทัศน์ จากบทประพันธ์เรื่องหนึ่งในทรวง ของบุษยามาส

รายละเอียดตัวละครสำคัญ

หทัยรัตน์ หรือป้อม เป็นหญิงสาวกำพร้าพ่อแม่ จึงอาศัยอยู่กับญาติข้างแม่ ตอนเด็กๆ เคยทะเลาะกับอนวัช จึงรู้สึกไม่ชอบอนวัชอย่างฝังใจ หทัยรัตน์เรียนจบทางด้านอักษรศาสตร์ จึงทำงานเป็นครูสอนคุณหญิงกรรณก ญาติผู้น้องของอนวัช ทำให้ทั้งสองพบกันบ่อยๆ หทัยรัตน์เป็นคนที่มักถือสูงจึงไม่ยอมรับว่าตนนั้นรักอนวัช หลังจากที่รู้จักกันดีขึ้น

อนวัช เป็นชายหนุ่มรูปงาม เกิดในตระกูลที่มีฐานะดี นอกจากนี้ยังเรียนจบจากเมืองนอก ทำให้เป็นที่สนใจของหญิงสาวมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่องแสง แต่ภายหลังเกิดเหตุการณ์เข้าใจผิดจนต้องหมั้นกับหทัยรัตน์ เพื่อรักษาชื่อเสียงหทัยรัตน์ และได้รู้ว่าตนเองก็รักหทัยรัตน์เช่นกัน

คุณชายประสาทพร เป็นพี่ชายคุณหญิงกรรณกและเป็นคนที่จ้างหทัยรัตน์มาสอนน้องสาว เพราะ คุณชายชอบนิสัยและความเอาใจใส่ที่เขามีต่อคุณหญิง เมื่อได้พบกันบ่อยๆ ก็แอบรักหทัยรัตน์

คุณหญิงกรรณก น้องสาวคุณชายประสาทพร ประสบอุบัติเหตุพิการเดินไม่ได้และเป็นญาติผู้น้องของอนวัช เมื่อคุณชายต้องเดินทางไปประจำที่ต่างประเทศ คุณหญิงจึงไปพักอยู่ที่บ้านของอนวัช ภายหลังด้วยความเอาใจใส่ของอนวัชและหทัยรัตน์ คุณหญิงยอมตัดสินใจเข้ารับการรักษาขาที่พิการอีกครั้ง

ส่องแสง เป็นหญิงสาวที่ภายนอกดูเป็นคนมีฐานะดี แต่ความจริงเป็น

หน้อยู่เป็นจำนวนมาก จึงพยายามหาทางแต่งงานกับผู้ชายที่มีฐานะ โดยเฉพาะ
อนวัช ส่องแสงพยายามตามต้ออนวัชและนิสัยชอบนินทานี้เอง ทำให้เกิดเรื่อง
เข้าใจผิดว่าอนวัชมีความสัมพันธ์กับหทัยรัตน์

ตัวละครคนรับใช้

สมบูรณ์ หญิงรับใช้ของคุณหญิงกรรณกที่วังของท่านพ่อ สมบูรณ์มี
หน้าที่ดูแลคุณหญิงและมักคอยออกมารับแทนคุณหญิงเมื่อถูกหม่อมมพรรณราย แม่เลี้ยง
กลั่นแกล้ง

แม่โธ หญิงวัยกลางคนทำหน้าที่เป็นแม่บ้านของคุณชายประสาทพร
ทำหน้าที่คอยดูแลภายในบ้านและคอยดูแลคุณหญิงกรรณก หลังจากที่แยกออกมาจาก
วังท่านพ่อ

แม่พิมพ์ หญิงวัยกลางคน เคยเป็นคนเลี้ยงอนวัชในวัยเด็ก ทำให้
อนวัชให้ความเคารพ นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นแม่บ้านคอยดูแลบ้านอนวัชด้วย

แจ้ว เด็กรับใช้ในบ้านอนวัช มีหน้าที่คอยรับใช้คนในบ้าน

ตารางสรุปจำนวนตัวละครคนใช้ในละคร

ชื่อละคร	หญิง	ชาย
หมาด่า	3	1
ลอดลายมังกร	2	1
บัวง	8	1
คนบาป	4	2
พรหมอลเวง	4	1
เจ้าสาวแสนกล	6	2
ในฝัน	3	3
สองฝั่งคลอง	7	3
หนึ่งในทรวง	4	-
n=	41	14

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาว ชื่นฤดี วัชรเดชะ เกิดวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2512
 เป็นคนกรุงเทพฯ สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต จากภาควิชาภาษาและ
 วรรณคดีอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เมื่อพ.ศ. 2534
 และเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาสื่อสารมวลชนในปี พ.ศ. 2535

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย